

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/69/2019
Identifikačné číslo spisu: 6717202876
Dátum vydania rozhodnutia: 22.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6717202876.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu En Libre s.r.o., so sídlom 930 31 Dobrohošť 120, IČO: 35 935 154, zastúpeného advokátom Mgr. Rastislavom Čerevkom, advokátom, so sídlom Krížna 44, 821 08 Bratislava proti žalovanému H.D. stav s.r.o., so sídlom Blato 242, 962 45 Hriňová, IČO: 46 698 523, zastúpenému advokátom Mgr. Michalom Zemanom a advokátom Mgr. Tomášom Denticom, obidvaja so sídlom Medená 18, 811 02 Bratislava, o zaplatenie 30.000 € s príslušenstvom, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/169/2018-221 z 22. januára 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd vo Zvolene (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 6Cb/7/2017-139 z 16. apríla 2018 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 30.000 € ako zmluvnú pokutu za porušenie zákazu konkurencie upravený v Zmluve o dielo zo dňa 18. júla 2014 a v Zmluve o dielo zo dňa 29. októbra 2013 spolu s 8% p. a. úrokom z omeškania počnúc od 28. februára 2017 do zaplatenia. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100%.

2. Súd prvej inštancie rozhodol na pojednávaní dňa 16. apríla 2018 rozsudkom pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 CSP. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vo veci vykonal dokazovanie, pričom pojednávanie zo dňa 09. októbra 2017 odročil na neurčito, za účelom poskytnutia 10-dňovej lehoty sporovým stranám k označeniu dôkazov, ktoré navrhujú vo veci vykonať, ako aj za účelom výsluchu navrhnutého svedka E. F. X. dožiadaným súdom v Bratislave. Dňa 19. marca 2018 súd vytýčil nový termín pojednávania (po tom, ako boli doručené sporovým stranám listinné dôkazy a bol vypočutý navrhnutý svedok dožiadaným súdom) a to na deň 16. apríla 2018 o 8.30 hod. č. dverí 18/prízemie. Právnomu zástupcovi žalobcu bolo predvolanie na termín pojednávania doručované v písomnej forme poštovým úradom s tým, že na vrátenej doručenke je uvedený dátum prevzatia písomnosti dňa 26.

marca 2018 s tým, že zásielku prevzal osobne právny zástupca žalobcu. V deň pojednávania sa na pojednávanie dostavil konateľ spoločnosti žalovaného Štefan Hukel' osobne, ako aj substitučne splnomocnená Mgr. Laura Ogurčáková. Žalobca, ani jeho právny zástupca na pojednávaní prítomný nebol. Po vypočutí konateľa spoločnosti žalovaného, prítomná splnomocnená zástupkyňa navrhla súdu, aby tento rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu. S poukazom na ustanovenie § 278 CSP, súd prvej inštancie z obsahu spisu mal preukázané, že formulárová listina označená ako „Predvolanie na pojednávanie“ v 4. odseku upozorňuje stranu sporu na možnosť rozhodnutia súdu o žalobe rozsudkom pre zmeškanie v intenciách § 274 a § 278 CSP. Súd prvej inštancie mal preukázané, že bola splnená aj ďalšia podmienka a to, že žalobca (jeho právny zástupca) vedel o termíne pojednávania, pretože predvolanie naň mu bolo doručené a osobne ho prevzal dňa 26. marca 2018. S poukazom na uvedené skutočnosti, ako aj citované procesné ustanovenie, súd prvej inštancie na návrh žalovaného rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu. Žalovaný bol v konaní úspešný preto súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100%.

3. Žalobca návrhom zo dňa 22. mája 2018 žiadal zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 281 ods. 1 CSP s odôvodnením, že o rozsudku pre zmeškanie sa prvýkrát dozvedel dňa 14. mája 2018 a to jeho doručením. Tvrdil, že z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, čo odôvodnil tým, že cez víkend v dňoch 14. apríla - 15. apríla 2018 došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, začalo mu slziť oko, horšie videl, pobolievala ho hlava a vadilo mu svetlo. Dňa 16. apríla 2018 (v deň pojednávania) sa v skorých ranných hodinách zobudil na výrazné bolesti hlavy a pravého oka, cez ktoré takmer vôbec nevidel. Bezodkladne v rámci ordinačných hodín navštívil odborného lekára oftalmológa, ktorý ho vyšetril a konštatoval akútny zápal rohovky PO - iridocylitis acuta, pričom mu bol injekčne podaný Dexamed a očné kvapky Unidexa unitropic. Boli mu zakázané akékoľvek činnosti spojené s námahou/používaním očí, práca s počítačom, resp. vedenie motorového vozidla. S poukazom na uvedené zdôraznil, že v dôsledku akútneho zápalu rohovky nebol spôsobilý akejkolvek činnosti spojenej s dostavením sa na pojednávanie, nehovoriac o možnom vedení pojednávania ako takého (aj napriek tomu, že pojednávanie vedie sudca). Uvedol, že na jedno oko skoro vôbec nevidel a trpel silnými bolesťami, ktoré považoval za objektívnu a ospravedlniteľnú prekážku jeho neúčasti na pojednávaní. Dňa 18. apríla 2018 mal absolvovať kontrolu, kde malo byť konštatované mierne zlepšenie stavu a pokračovanie v liečbe. S návrhom na zrušenie rozsudku predložil súdu správu o očnom vyšetrení v zariadení excelens očné centrum s. r. o. so sídlom Kazanská 1/A, Bratislava 2, v ktorom je uvedené, že dňa 16. apríla 2018 o 08.24 hod. „prišiel menovaný pre výrazné bolesti za PO od rána s tým, že mu vadí svetlo, slzi mu oko, pričom si všimol, že už asi dva dni horšie vidí“. Mal mu byť podaný Dexamed inj. p.b., mal si kvapkať Unidexa 5xD, Unitropic 1 % 2xD, bol mu doporučený kľudový režim /nešoférovať a bez PC/. Podľa pečiatky predmetné očné vyšetrenie pacienta vykonala X.. W. N., oftalmológ. Správa o vykonaní očného (kontrolného) vyšetrenia zo dňa 18. apríla 2018 o 09.45 hod., bola opäť opečiatkovaná X.. W. N., oftalmológom, o čom svedčí osobná pečiatka lekára.

4. Súd prvej inštancie návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol uznesením č. k. 6Cb/7/2017-188 zo dňa 21. augusta 2018 zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca (jeho právny zástupca) sa v deň, kedy bol vydaný rozsudok pre zmeškanie žalobcu, pojednávania nezúčastnil napriek poučeniu o možnosti kontumačného rozhodnutia za splnenia zákonom predpísaných podmienok. Žalovaná strana navrhla vydať rozsudok pre zmeškanie žalobcu. Súd prvej inštancie mal za to, že sú splnené formálne náležitosti na vydanie takéhoto súdneho rozhodnutia a preto rozsudok pre zmeškanie žalobcu vydal. Právny zástupca žalobcu dňa 22. mája 2018 súdu doručil návrh na zrušenie rozsudku (vyhotovený dňa 18. mája 2018), kde stručne uviedol, že sa v deň pojednávania zobudil s akútnym zápalom rohovky, vyhľadal a navštívil očné centrum excelens očné centrum s. r. o. so sídlom Kazanská 1/A, 821 06 Bratislava 2, kde dňa 16. apríla 2018 bolo vykonané o 8.24 hod. očné vyšetrenie X.. W. N., oftalmológom. Lekár, ktorý osobne vykonáva (v tomto prípade očné) vyšetrenie, je povinný podľa „lex specialis“ opatrit' pečiatkou s jedinečným a nezameniteľným kódovým označením lekára každé úradne vydané potvrdenie/správu. V písomnom vyhotovení očného vyšetrenia zo dňa 16. apríla 2018 sa nachádza tak podpis, ako aj pečiatka s kódovým označením lekára X.. W. N., oftalmológa. Potvrdenie o vykonanom očnom/kontrolnom vyšetrení zo dňa 18. apríla 2018 o 09.45 hod. je opätovne podpísané X.. W. N. a opatrené pečiatkou kódového označenia lekára X.. W. N., oftalmológa. Dodatočne právny

zástupca žalobcu (na skutočnosti zistené žalovaným) uviedol, že v deň ošetrenia, ako aj kontroly (16. apríla 2018 a 18. apríla 2018) je pravdou, že X.. W. N. nebola v očnom centre a reálne ho vyšetril zastupujúci oftalmológ X.. Q. Z.. Toto však súdu oznámil až po tom, ako sa dozvedel skutočnosti uvádzané v písomnom vyjadrení žalovanej strany. Nepoprel tvrdenia protistrany, že z miesta bydliska Bratislava IV (Dúbravka) sa s akútnym zápalom oka premiestňoval do oftalmologického centra v okrese Bratislava IV (Podunajské Biskupice), pričom súdu neoznámil, či túto cestu absolvoval osobným motorovým vozidlom, taxikom, motorovým vozidlom známeho, rodinného príbuzného, či priateľa, eventuálne prostriedkom hromadnej dopravy. Pokiaľ mal tak intenzívny zápal oka a bolesti ako to tvrdil, je veľmi nepravdepodobné, aby sa sám prepravoval do miesta odborného očného vyšetrenia. Súd dal za pravdu žalovanej strane, že je zaujímavé oznámenie o údajne vzniknutých zdravotných problémoch v deň pojednávania až takmer po mesiaci, kedy sa dozvedel o tom, že súd vydal rozsudok pre zmeškanie. Nielen z pohľadu etiky advokáta, ale aj z pohľadu elementárnych zvyklostí mal právny zástupca žalobcu súdu bezodkladne oznámiť dôvod neúčasti na jeho pojednávaní, prípadne sa informovať o tom, či bolo vo veci rozhodnuté, alebo bolo pojednávanie odročené a ak áno, tak z akého dôvodu a na aký deň. Prekvapivo právny zástupca žalobcu o takúto informáciu v danej veci nestál a o priebeh konania sa začal zaujímať až po tom, ako zistil, že bol v spore neúspešný. Vzhľadom na veľký zhuk dodatočných „náhodilostí“ a doplnených vysvetľujúcich informácií, ktoré spochybňujú vierohodnosť právnym zástupcom žalobcu uvádzaných tvrdení, oznámených súdu až po doručení rozsudku a následných argumentačných tvrdení žalovanej strany (vyšetrenie pred začatím ordinačných hodín, preprava v akútnom a bolestivom stave oka z miesta TP k poskytovateľovi zdravotníckej starostlivosti, stratené správy/obe/ o absolvovaní vyšetrenia, neprítomnosť X.. N. v čase poskytovania starostlivosti, no následné použitie jej pečiatky na signovanie lekárskej správy o úkonoch, ktoré vlastne ani nevykonala, pretože ich mal údajne robiť v čase jej neprítomnosti kolega X.. Z....) je súd presvedčený o tom, že právny zástupca žalobcu opomenul, že vo veci je vytýčený termín pojednávania na deň 16. apríla 2018, a keď zistil, že súd v tento deň bez jeho prítomnosti vo veci rozhodol, dokonca rozsudkom pre zmeškanie žalobcu - pochopiteľne mu nezostávalo nič iné, len právne presvedčivým spôsobom habilitovať svoje pochybenie a zvrátiť zmenu výsledku sporu. Záverom súd zdôraznil, že nezistil žiaden dôvod, aby vystavovala (vo vlastnom mene) dodatočné potvrdenie o vyšetreniach zo dňa 16. apríla 2018 a 18. apríla 2018 lekárka, ktorá odborné vyšetrenie nerobila, pretože ho vykonal lekár X.. Q. Z.. Ak tento lekár dotknuté odborné vyšetrenie pacientovi (právnemu zástupcovi žalobcu) vykonal, čo mu bránilo predmetnú správu o vyšetrení opečiatkovať a podpísať vo vlastnom mene; alebo „mohlo“ byť potvrdenie signované len označením názvu, sídla a adresy poskytovateľa zdravotníckej starostlivosti s poznámkou, kto vykonal obe vyšetrenia.

5. Žalobca podal proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie odvolanie, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) posúdil ako nedôvodné a uznesením č. k. 41Cob/169/2018-221 z 22. januára 2019 napadnuté uznesenie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi.

6. Odvolací súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že v prípade, keď bol kontumačný rozsudok vydaný na pojednávaní (§ 278 CSP), na ktorom sa nezúčastnil žalobca, môže žalobca za zákonom stanovených podmienok požiadať súd o zrušenie kontumačného rozsudku. Prvotným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku je, že žalobca zmeškal pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku, z ospravedliteľného dôvodu. Tento ospravedliteľný dôvod je žalobca povinný preukázať, pretože je predmetom posudzovania súdu. V posudzovanom prípade súd o návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku rozhodol uznesením tak, že návrh na zrušenie kontumačného rozsudku zamietol. Z ustanovenia § 281 ods. 1 CSP vyplýva možnosť pre konajúci súd zrušiť vydaný rozsudok pre zmeškanie a to v prípade, že žalobca z ospravedliteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci. Za takéto ospravedliteľné dôvody možno podľa názoru odvolacieho súdu považovať závažné prekážky, ktoré žalobcovi bránili v možnosti zúčastniť sa pojednávania vo veci samej. Existenciu takéhoto vážneho ospravedliteľného dôvodu je povinný pritom tvrdiť a preukázať žalobca. Zákon pri tom stanovuje prekluzívnu lehotu 15-dní na uplatnenie návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku, ktorá je viazaná na moment subjektívneho dozvedenia sa o kontumačnom rozsudku. Odvolací súd vo vzťahu k dôvodu uvádzaného žalobcom v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, a to v zhode so

súdom prvej inštancie konštatoval, že tento dôvod na strane žalobcu nie je možné považovať za ospravedlniteľný dôvod, ktorý by mohol viesť k zrušeniu rozsudku pre zmeškanie. Obrana žalobcu nepredstavuje relevantne ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý žalobca zmeškal pojednávanie vo veci. V danom prípade žalobca ospravedlniteľný dôvod pre ktorý zmeškal pojednávanie vo veci nepreukázal predloženou lekárskou správou vydanou oftamológom X.. W. N. zo dňa 16. apríla 2018 o 8:24 hod. Podľa vystavenej správy z očného vyšetrenia je nesporne zistiteľné, že v tento deň t. j. dňa 16. apríla 2018 o 8.24 hod. menovaná lekárka nemohla vyšetriť žalobcu v očnom centre excelens očné centrum, s.r.o., Kazanská 1/A, Bratislava 2, pretože v tento deň a v tomto čase bola mimo Slovenskej republiky. Okresný súd tak dospel k správne právnemu záveru, že návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nespĺňa zákonné kritéria, a preto ho zamietol. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že len samotný a dodatočný podpis X.. Q. Z. na lekárske správach, vystavených a podpísaných X.. W. N., v deň, keď bola mimo územia SR, nepredstavuje relevantný dôkaz o tom, že X.. Q. Z. v rozhodnom období vyšetřil akútny stav právneho zástupcu žalobcu a zároveň vystavil lekársku správu. Žalobcovi, resp. jeho právne zástupcovi, sa v konaní nepodarilo preukázať relevantným dôkazom vážny zdravotný dôvod, pre ktorý sa právny zástupca žalobcu nemohol zúčastniť pojednávania, na ktorom okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu. Pokiaľ by právne zástupcu žalobcu v rozhodnom období t. j. 16. apríla 2018 vyšetřoval X.. Q. Z., určite by v tento deň X.. Z. vystavil, podpísal a odovzdal správu o vyšetření právne zástupcovi žalobcu, a v prípade, že právny zástupca žalobcu správu o vyšetření stratil a následne navštívil očné centrum za účelom opätovného potvrdenia správy o návšteve, ako to v konaní žalobca tvrdí, potom naozaj X.. Z. nič nebránilo, aby pre právne zástupcu žalobcu vystavil kópiu správy o očnom vyšetření a následne ju aj podpísal. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Nakoľko žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný, odvolací súd žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia podľa § 262 ods. 2 CSP.

7. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, vyvodzujúc prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP ako aj z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Navrhoľ, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu ako aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušil podľa § 449 CSP.

8. Na odôvodnenie dovolania žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) uviedol, že dovolanie podáva voči uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 6Cb/7/2017-188 zo dňa 21. augusta 2018 a uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/169/2018-221 zo dňa 22. januára 2019. Uviedol, že si vyžiadal zvukový záznam z pojednávania zo dňa 16. apríla 2018, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie a zistil, že súd prvej inštancie hrubým spôsobom porušil práva žalobcu v jeho neprítomnosti a to tak závažným spôsobom, že výsledkom bolo vyhlásenie rozsudku pre zmeškanie. Súd pri výsluchu svedka cca v čase 12 minút a 29 sekúnd vypol (v rozpore so zákonom) nahrávacie zariadenie bez prerušenia konania, pričom po opätovnom zapnutí začal diktovať do zápisnice údajný prednes právnej zástupkyne žalovaného, ktorý však reálne neodznel. Žalobca má za to, že súd zámerne vypol mikrofón a to za účelom upozornenia na možnosť kontumačného rozsudku. Týmto spôsobom súd závažne porušil rovnosť účastníkov konania a jednoznačne došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces s nepriaznivým dôsledkom pre žalobcu. Intenzita neoprávneného zásahu indikuje v sebe kumulatívne porušenie viacerých práv a to všeobecne práva na spravodlivý proces, právo na rovnosť účastníkov konania, porušenie zásady verejnosti konania (vypnutie nahrávania) a právo na nezávislý a nestranný súd (protokolácia neexistujúceho prednesu smerujúceho k rozsudku pre zmeškanie). Žalobca má za to, že tento dôvod, vzhľadom na intenzitu, je dôvodom dovolacím, pre ktorý je potrebné zrušiť tak uznesenie súdu prvej inštancie ako aj uznesenie odvolacieho súdu. Žalobca predložil v súdnom konaní dôkaz o absolvovaní urgentného vyšetřenia akútneho zápalu rohovky v očnom centre excelens, pričom vo vyjadrení zo dňa 27. júla 2018, ako aj vo vyjadrení zo dňa 6. septembra 2018 vysvetľil súdu, prečo potvrdenie vystavila X.. N., napriek tomu, že ošetrojúci lekár, ktorý vykonal zákrok, bol X.. Z.. Z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 421 písm. a/ CSP ide o posudzovanie otázok spojených s rozsahom a obsahom dôkazného bremena. Súd podľa názoru žalobcu nesprávne právne vyhodnotil

spôsob nesenia dôkazného bremena jednotlivých sporových strán, čím nesprávne aplikoval § 132, § 185 ods. 1, § 150 a § 151 CSP. Súd na základe pochybností žalovaného, bez existencie dôkazu opaku, posúdil lekárske správy ako nevierohodné. Súd na vec neaplikoval ustanovenia o dôkaznom bremene a nerozlišoval medzi dôkazom a tvrdením, čoho dôsledkom je rozhodnutie založené na „presvedčení“ súdu a nie na vykonaných dôkazoch. Žalobca dal do pozornosti, že od začiatku konania vystupuje aktívne, reaguje na podania, zúčastnil sa všetkých úkonov a mal záujem na riadnom rozhodnutí.

9. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP videl dovolateľ v nesprávnom právnom posúdení otázky unesenia dôkazného bremena sporovej strany, ako aj posúdenia existencie ospravedlniteľných dôvodov. Žalobca predložil súdu jednoznačný dôkaz vystavený odborne spôsobilou osobou a následne potvrdený dvomi lekármi a samotným tvrdením žalobcu (jeho právneho zástupcu) a žalovaný uvedené spochybnil a súd bez existencie dôkazu opaku, posúdil lekárske správy ako nevierohodné. Za nesprávne označil posúdenie unesenia dôkazného bremena.

10. V súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 420 písm. f/ CSP dovolateľ uviedol, že súd neaplikoval na vec dopadajúce ustanovenia o dôkaznom bremene, kedy nerozlišoval medzi dôkazom a tvrdením, čoho dôsledkom je rozhodnutie založené na „presvedčení“ súdu a nie na vykonaných dôkazoch. Žalobca dal do pozornosti, že rozsudok pre zmeškanie je najprisnejší procesný spôsob negatívneho skončenia sporu. Žalobca vystupoval od začiatku aktívne, reagoval na všetky podania, zúčastnil sa všetkých úkonov a mal záujem na riadnom rozhodnutí.

11. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalobca podal dovolanie aj proti uzneseniu súdu prvej inštancie, voči ktorému je dovolanie neprípustné. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca pod nesprávnym procesným postupom podľa § 420 písm. f/ CSP považuje výlučne tú skutočnosť, že nezákonným procesným postupom súdu mal byť žalovaný „navedený“ na to, aby podal návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Uvedená skutočnosť by znamenala, že neexistovali dôvody pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Odvolanie proti rozsudku žalobca nepodal. V konaní o zrušení rozsudku pre zmeškanie sa už nemôže skúmať, či existovali alebo neexistovali podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie. V konaní o zrušení rozsudku pre zmeškanie sa výlučne v zmysle § 281 CSP skúma, či žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Daná skutočnosť nemôže byť dovolacím dôvodom, lebo nebola predmetom odvolania proti prvoinštančnému uzneseniu. Proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je v zmysle § 421 ods. 2 CSP prípustné dovolanie. Uznesenie odvolacieho súdu predstavuje rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. h/ CSP. Žalobcom formulovaná právna otázka je účelová, pričom v skutočnosti nejde o právnu otázku, ale o otázku skutkovú. Otázka, či právny zástupca žalobcu zmeškal pojednávanie z ospravedlniteľného dôvodu je otázkou skutkovou. Takisto nie je právnu otázkou otázka týkajúca sa prenesenia dôkazného bremena Súdy nepreniesli dôkazné bremeno na druhú stranu. Žalobca mal dôkazné bremeno svojho tvrdenia, pričom súdy na základe voľného hodnotenia dôkazov dospeli k záveru, že žalobca túto skutočnosť nepreukázal. Na základe voľného hodnotenia dôkazov dospel prvoinštančný súd k záveru, že právny zástupca žalobcu nepreukázal, že bol na očnom vyšetrení, nakoľko jediný dôkaz, ktorý v tomto smere predložil bol relevantným spôsobom spochybnený. Taktiež nebolo preukázané, že údajné vyšetrenie mal vykonať kolega X.. N. (ktorá bola v čase vyšetrenia mimo územia Slovenskej republiky) X.. Q. Z.. Žalovaný žiadal dovolanie žalobcu odmietnuť a žalobcovi uložiť povinnosť nahradiť mu trovy dovolacieho konania.

12. Žalobca k vyjadreniu žalovaného uviedol, že z obsahu žalobcom špecifikovaných námietok usudzuje, že tieto smerujú k neexistencii dôvodov na vydanie rozsudku pre zmeškanie, ktorá skutočnosť by založila žalobcovi možnosť podať vo veci odvolanie a nie návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Úvaha žalovaného je v rozpore s obsahom podaného odvolania. Nezákonný postup súdu v súčinnosti s právnu zástupkyňou žalovaného, ktorá bola prítomná na pojednávaní, považuje žalobca za tak hrubé porušenie práv na spravodlivý proces, ktoré zakladajú vo veci dovolací dôvod. Výpnutie nahrávacieho zariadenia v neprítomnosti jednej sporovej strany, uprostred výsluchu žalovaného a následný návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie je porušením práva na spravodlivý proces a nestranný súd. Podľa názoru žalobcu došlo jednoznačne k porušeniu práva na spravodlivý proces s nepriaznivým dôsledkom

pre žalobcu, ktorý by v prípade nezákonnej ingerencie sudcu nemusel nastať. Intenzita neoprávneného zásahu, spočívajúca vo vypnutí nahrávania pojednávania a protokolácii neexistujúceho prednesu k vydaniu rozsudku pre zmeškanie, indikuje v sebe porušenie viacerých práv a to práva na spravodlivý proces, práva na rovnosť účastníkov konania, porušenie zásady verejnosti konania a práva na nezávislý a nestranný súd. Všetky tieto skutočnosti spolu predstavujú popretie spravodlivosti a hrubé poškodenie práv žalobcu. Popretím tvrdenia žalobcu, týkajúceho sa urgentného vyšetrenia, došlo k vytvoreniu spornej skutočnosti, avšak žalovaný okrem spochybnenia tvrdenia nepredložil dôkaz opaku, o ktorý by mohol súd svoje negatívne rozhodnutie oprieť. Súd zrejme vôbec neaplikoval na vec dopadajúce ustanovenia o dôkaznom bremene a v prejednávanej veci nerozlišoval medzi dôkazom a tvrdením, čoho dôsledkom je rozhodnutie založené na presvedčení súdu a nie na vykonaných dôkazoch. Žalobca žiadal, aby dovolací súd postupom podľa § 449 CSP zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/169/2018-221 zo dňa 22. januára 2019 ako aj prvostupňové uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 6Cb/7/2017-188 zo dňa 21. augusta 2018.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

14. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

15. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce res iudicata „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadieť ako na krajnú výnimku z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

16. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03).

17. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

18. Žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

19. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

21. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

22. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení určitej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, alebo táto právna otázka nebola ešte v praxi dovolacieho súdu vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

25. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

26. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

27. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že nezákonným procesným postupom súdu (súdu prvej inštancie), ktorý podľa žalobcu zámerne vypol mikrofón nahrávacieho zariadenia, pričom jedine sudca má možnosť vypnúť nahrávacie zariadenie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolací súd upriamuje pozornosť na ustanovenie § 281 ods. 1 CSP, upravujúceho zákonné podmienky pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 281 ods. 1 CSP, i keby žalobcom uvádzané skutočnosti boli pravdivé, nebolo by možné ich považovať za porušenie práva na spravodlivý proces, ktorého výsledkom bolo zamietnutie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

28. Dovolateľ v dovolaní namietal, že zo strany súdu prvej inštancie nebol dodržaný procesný postup, podľa ktorého by mal žalovaný navrhnuť rozsudok pre zmeškanie žalobcu, čo v danom prípade podľa jeho tvrdenia nebolo dodržané. Žalobca proti rozsudku pre zmeškanie odvolanie nepodal, podal len žiadosť na zrušenie rozsudku pre zmeškanie s odôvodnením, že pojednávanie vo veci zmeškal z ospravedliteľného dôvodu. Súd prvej inštancie návrh žalobcu zamietol. Dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že žalobca podal dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorý preskúmaval rozhodnutie súdu prvej inštancie, predmetom ktorého bolo riešenie otázky, či žalobca, resp. jeho právny zástupca zmeškal pojednávanie z ospravedliteľného dôvodu. Predmetom rozhodovania súdu prvej inštancie a následne ani odvolacieho súdu nebola otázka, či boli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie (žalobca odvolanie nepodal), ale otázka, či žalobca, resp. jeho právny zástupca, zmeškal pojednávanie z ospravedliteľného dôvodu, skutočnosti, ktoré sú z hľadiska ustanovenia § 281 ods. 1 CSP, jedine právne významné pre prípadné zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

29. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ založil prípustnosť svojho dovolania aj na ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

30. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26. septembra 2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8. júna 2017).

31. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.02.2018). Pokiaľ dovolateľ namieta aj nesprávne právne posúdenie právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), je povinný zároveň špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Právna otázka takto dovolateľom v dovolaní nenastolená a nekonkretizovaná, nemá relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ CSP. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom, upraveným v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP z dovolania vyplýva, že žalobca vlastne len vytýka odvolaciemu súdu jeho skutkové posúdenie, či pojednávanie zmeškal z ospravedliteľného dôvodu a či ním predložené dôkazy sú hodnoverné. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013). Je tak nepochybné, že v dovolaní žalobcu absentuje zákonom požadovaná náležitosť t. j. dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený zákonom zodpovedajúcim spôsobom.

32. Podľa § 421 ods. 2 CSP - dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP.

33. Podľa § 357 písm. h/ CSP odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

34. Krajský súd ako súd odvolací rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uznesením č. k. 41Cob/169/2018-221 z 22. januára 2019. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v takom prípade nie je prípustné.

35. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP nemožno vyvodiť. Dovolací súd preto jeho procesne neprípustné dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

36. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP, § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.